

Lasījumi: Ec 34, 1-16. 31 un 1. Pēt. 2, 21b-25

Sprediķis: Jņ. 10, 11-16 un 27-30

ES ESMU labais gans. Labais gans atdod savu dzīvību par savām aovīm. Derētais gans, kas nav īstais, kam aovis nepieder, redzēdams vilku nākam, atstāj aovis un bēg, - un vilks tās nolaupa un izklīdina, jo viņš ir derēts gans un aovis viņam nerūp. ES ESMU labais gans; Es pazīstu Savoas aovis, un Manas aovis Mani pazīst. Itin kā Tēvs pazīst Mani, Es pazīstu Tēvu; un Es atdodu Savu dzīvību par Savām aovīm. Man vēl ir citas aovis, kas nav no šīs kūts; arī tās Man jāatved; arī viņas dzirdēs Manu balsi, un būs viens ganāms pulks un viens gans. Tāpēc Tēvs Mani mīl, ka Es atdodu Savu dzīvību, lai Es to atkal atgūtu.[..] Manas aovis dzird Manu balsi, Es tās pazīstu, un viņas Man seko. Un Es tām dodu mūžīgo dzīvību, un viņas nemūžam neies bojā, un neviens tās neizraus no Manas rokas. Mans Tēvs, kas Man tās devis, ir lielāks par visiem, un neviens neko nevar izraut no Tēva rokas. Es un Tēvs, mēs esam viens."

Šis svētdienas vēstījums – *Misericordias Domini* jeb Labā Gana svētdiena – atbilst cilvēka mītošajai vēlmei,

ka mūsu dzīvē ir kāds, kas rāda mums ceļu un vada,
kas zina, kā remdēt dvēseles slāpes,
un meklē mūs, kad esam nomaldījušies.

Jēzus kā Labais Gans mūs uzrunā īpaši šajā laikā pēc Lieldienām.

Un Labā Gana tēlam ir dziļa nozīme un saistība tieši ar Lieldienu vēstījumu,
jo Jaunā Derība Jēzu apliecina kā to,
kurš briesmu brīdī cilvēku neatstāj un rūpējas līdz galam par to,
kas Viņam ir uzticēts.

Bībeles teksti,

kas mūs uzrunā šajā svētdienā,
brīdina arī par sliktajiem ganiem,
kas domā vienīgi par savu labu,
un, tuvojoties briesmām, paši bēg un vājo nestiprina.
Šis svētdienas vēstījumā mēs varam atrast jaunu spēku,
lai meklētu tā viena Labā Gana klātbūtni un sekotu Viņai balsij,
un pēc Viņa piemēra mācītos rūpēties par tiem,
kas mums ir uzticēti.

Šajās brīvdienās mums nākas domāt arī par mūsu zemi,
mums dāvāto brīvību, par izlēmīgajiem lēmumiem,
kas savulaik pašķīra ceļu uz brīvību.

Daudz tiek runāts arī par to,
ka neesam sasnieguši to,
ko esam vēlējušies un pēc kā esam tiekušies.

Svētku reizē neiztiek arī bez tā,
ka tie runāts par vilšanos cilvēkos,
un pamatoti par to, ka liela daļa cilvēku dzīvo nabadzībā,
ka sabiedrībā ir izveidojusies nevienlīdzība.

Visiem šiem tematiem ir kaut kas kopīgs.

Tajā pašā laikā mēs taču saprotam,

ka ganišana, vadišana, rūpēšanās par sabiedrību, ģimeni vai baznīcu,
šie temati jau nav aktuāli tikai tad,
kad ir kādas problēmas,
ka kaut kas nenotiek tā,
kā bijām iedomājušies pirms 30 gadiem,
un tagad vajadzētu steidzami kaut ko labot.

Ganišana, vadišana un rūpēšanās ir kaut kas tāds,
bez kā nav iespējama neviena sabiedrības daļas eksistēšana,
attīstība un nostiprināšana.

Mēs ar neizpratni lūkojamies to virzienā,
kas šajos gados ir uzkrājuši taukus un patiesībā nav rūpējušies par tautas likteni.
Pravietis Ecehiēls tos sauc par ganiem, kas prot ganīt tikai paši sevi.
*„Vai! Israēla ganiem, kuri gana tikai paši sevi! vai tad ganiem nav jāgana avis? No treknajām jūs
barojaties, vilnā jūs tērptjaties, barotās jūs kaujat, bet ganāmpulku neganāt.”*

Tajā pašā laikā mēs varētu vaicāt,
vai pa šiem gadiem ir izaugusi jauna paaudze,
vai ģimenes, skola, sabiedrība un tajā skaitā baznīca
ir pratusi sev izaudzēt jaunus ganītājus?
Ja skolotāji žēlojas par nepienācīgu atalgojumu,
vai esam izaudzējuši jauno paaudzi,
kas prot strādāt, vadīt un vairo tautas labklājību?

Nesen biju bērēs,
kad vajadzēja izvadīt mūžībā kādu ļoti turīgu saimniecības vadītāju,
kuru paņēma tā viena ļaunā slimība.
Savu turību viņi bija sasnieguši ar lielu darbu,
ar lielu atbildību pret saviem darbiniekiem.
Tur nebija aizvainojuma,
taču varēja nomanīt,
ka šajā bēdīgajā iznākumā līdzatbildīgi ir ārsti,
kas nav savlaicīgi rīkojušies.
Uzņēmums ir atbildīgs par desmitiem
un simtiem cilvēku un darba vietu.
Kā tas ietekmēs šī uzņēmuma darbību turpmāk,
ja vairs nav laba vadītāja?
Ir pietiekošas nevēlības dzirdētas par valsts institūcijām,
kas vairāk apgrūtina, nekā palīdz cilvēkiem dzīvot,
tajā pašā laikā neredzam grābekļa otru galu
un izdzīvošanas vārdā izvairāties maksāt nodokļus.
Politikā tiek savēlēti tie,
uz kuriem liek cerības,
tomēr tāpat nespēj kaut ko mainīt.
Varētu sacīt,
ka tikko sacītais ir šī sprediķa bauslības daļa,

kas atklāj mazu durvju šķirbiņu uz problēmām,
kas mums visiem ir labi zināmas.

Arī pravietis Ecehiēls sacīja šos „Vai!” izsauzienus,
redzot, kā tauta iet postā,
un ka nav, kas tos gana.

Mēs ilgojamies pēc ganiem,
kas mūs vadītu zālainās ganībās pie skaidriem avotiem.

Mums tik ļoti pazīstamais Dāvida psalms to brīnišķīgi izsaka.

Tas Kungs ir mans gans, man netrūks nenieka.

Viņš man liek ganīties zālainās ganībās. Viņš mani vada pie skaidra ūdens.

Viņš atspirdzina manu dvēseli un ved mani pa taisnības ceļiem Sava Vārda dēļ.

*Jebšu es arī staigāju tumšā ielejā, taču ļaunuma nebīstos, jo Tu esi pie manis, Tava gana vēzda un
Tavs gana zizlis mani iepriecina.*

Kas ir šī tumšā ieleja, caur kuru mēs dodamies?
Kāpēc gans savu ganāmpulku vada cauri šai ielejai?
Vai tā ir nenovēršama?

Dāvida psalms runā par situāciju,
kad ganāmpulks tiek pārvests no vienām ganībām uz citām.
Iepriekšējās ganības ir apgūtas, ir jādodas uz nākamajām,
jo visi iepriekšējie resursi ir apgūti un izsmelti.
Viss, ko ir devušas iepriekšējās ganības,
tas viss nu ir bijis,
bet ir jādodas uz nākamajām ganībām.
Tas ir nenovēršami, nepieciešami priekš ganāmpulka izdzīvošanas
un turpmākās eksistences.
Paliekot uz vietas, ganāmpulks ietu bojā.
Un gans tās ved uz nākamajām ganībām.
Ceļš ved cauri tumšai klinšu ielejai,
stāvām klinšu kraujām.
Pārgājiens ir bīstams,
taču nepieciešams.
Ganāmpulks nespēj pats atrast
ceļu uz jaunajām ganībām.
Šī ir brīnišķīga aina no tā laika,
kas mums atklāj nepieciešamo pārmaiņu būtību,
uzticēšanos, palāvību, ticību.
Pat tumšā ielejā mēs neizbīstamies,
jo ar mums kopā ir Labais Gans.
Mūsu galds tiek klāts ienaidnieku priekšā.
Vilki turas pa gabalu.
Gana vēzda sargā ganāmpulku.

Mīļi ar gana vēzdu izvelk ārā nomaldījušās un spēj arī aizbaidīt prom plēsīgos dzīvniekus.

Ir kāds stāsts par jūdu rabīnu un kādu sievieti, kas bija lielos dzīves pārbaudījumos un bailēs.

Viņa sacīja:

„Man ir lielas bailes un nedrošība no tā, kas mūs sagaida priekšā.”

Rabīns viņai atbildēja:

„Tu jau zini, mūsu tautas stāsti neko citu nav mācījuši, ka šādos brīžos ir tikai viens ceļš,

un tas ved cauri tam,

kas šķiet neiesējams,

tas allaž ved cauri sarkanajai jūrai,

kad tauta ceļā uz tuksnesi izgāja cauri sausām kājām, jo Dievs pašķīra jūras ūdeņus.”

Kad šī sieviete dzirdēja šos vārdus,

viņā ienāca dziļš miers un pašātvība,

un bailes no viņas sirds tapa atņemtas.

Mēs bieži domājam,

ka nākamās ganības mēs atradīsim,

apejot bīstamās vietas.

Mēs domājam,

ka ir iespējami apvedceļi,

taču ceļš uz nākamajām ganībām ved cauri tumšai ielejai, stāviem krastiem un bīstamām vietām.

Dažreiz mēs domājam,

ka ganāmpulks varētu izdzīvot tur,

kur tas ir barojies vienmēr.

Tomēr ganības savus resursus ir izsmēlušas un palikt iepriekšējā vietā būtu bezatbildīgi.

Nav cita ceļa uz nākamajām ganībām

kā vienīgi ceļš cauri tumšajai ielejai,

un ceļš, kas ved cauri Sarkanajai jūrai,

kur šķiet,

ka nekāds ceļš priekšā vispār nav iespējams.

Mēs sakām,

ka Jēzus ir labais Gans.

Tāču, ielūkojoties Viņā,

mēs redzam kaut ko pavisam neparastu.

Kāpēc mēs Viņu saucam par labu?

Mēs Viņu saucam par labo ganu,

jo viņš no gana pats top par jēru.

Kā Jāņa evaņģēlijs iesākumā rakstīja:

„Redzi Dieva jērs, kas nes pasaules grēku!”

Baznīca to ikreiz atceras dievgalda liturģijā.

Labais gans ir labs,

jo viņš atdod savu dzīvību par mums.

Gans top par jēru.

Avis tiek ne tikai izvestas cauri tumšajai ielejai, bet tās atrod jaunas ganības,
un tas nenonāk uz kaujamā sola.

Jēzus to dara mūsu vietā.

Jēzus nesludina nemirstību,

bet Viņš apsola jaunu dzīvību pēc tam,

kad būsīm izgājuši cauri tumšajai ielejai.

Tumšā ieleja ir nenovēršama.

arī mums tā ir nenovēršama,

tomēr otrā pusē mūs sagaida dzīvība, pārpilnība.

Labi gani tamdēļ ar to atšķiras no derētiem ganiem,
kas baidās uzņemties atbildību nenovēršamā priekšā.

Derētie gani meklē apvedceļus,

taču apvedceļi izrādās letāli.

Sākumā tie sola labus panākumus,

taču ilgtermiņā ganāmpulks novārgst un iet bojā,

jo ceļš izrādās garš, nogurdinošs un spēkus izsmelošs.

Viss, kas mums īsumā ir par šo dzīvi jāzina:

„Jebšu es arī staigāju tumšā ielejā,

taču ļaunuma nebīstos, jo Tu esi pie manis.”

Izejot cauri tumšajai ielejai,

mēs atradīsim ganības.

Pēc zaudējumiem, krīzēm

mēs spēsim atrast jaunu spēku dzīvot tālāk.

Mēs būsīm vēl stiprāki nekā iepriekš.

Vilki un ārējas briesmas ir tikai viens faktors,

kam mēs parasti pievēršam visu uzmanību.

Taču lielākās rūpes ir par to,

lai mūsu rūpēs būtu par ganāmpulka iekšējo labklājību.

Daudz lielāka iespēja iet bojā ir nevis no vilkiem un ārējiem draudiem,

bet slimībām un vīrusiem, –

tie ir kašķi, strīdi, nesaskaņas, nevienprātība, nepiedošana, nemīlestība.

Svarīgas tā vieta ir rūpes par dzīvības avotiem un resursiem.

Vai visas avis kūti ir pabarotas?

Vai tām ir pieeja pie barības?

Kas notiek ar avi,

kas stāv no visiem nomaļus un kamdēļ tā ir visu laiku nemierīga?

Vai jaunās, vecās, skaļās un klusās ganāmpulka avis vienādi aprūpētas

vai tikai vienmēr uzmanība tiek pievērsta baltajiem auniem?

Mēs saprotam,
 ka šis laiks, kuram ejam cauri,
 ir svarīga katra balss.
 Šajā Jāņa evaņģēlija 10. nodaļā Jēzus paralēli runā gan par labo ganu,
 gan par durvīm,
 kas ved uz dzīvību.
 Garīgajā vadībā mēs zinām,
 un to tik bieži piedzīvojam,
 cik dažkārt var kļūt nozīmīga un izšķiroša saruna ar kādu cilvēku,
 ka mēs kļūstam par otra sava brāļa vai māsas aizbildni un sargu,
 kad atrodam sarunā tās durvis un atslēgu uz otra sirdi,
 kur nojaušam,
 ka tā ir tā vieta,
 kur savu darbu dara Dieva mīlestības noslēpums.

Mums ir viens Labais Gans.
 Viņa balsī mēs šodien sajūtam vislielāko nepieciešamību ieklausīties,
 kad meklējam izeju no apjukuma, maldiem,
 kad jūtamies kā bez vadības.
 Viņš ir mūsu vadītājs dzīves tuksnesī.
 Ir labi,
 ka mums ir dota draudze un baznīca,
 kurā mēs varam mācīties šo balsi saklausīt aizvien no jauna,
 un kur paši mēs varam mācīties kļūt par tiem,
 kas palīdzam citiem atrast ceļu uz dzīvību un ganībām,
 kur nekā netrūkst.

Vitrāža "Labais gans". J. V. Šķērstēna darinājums 1936. gadā.
 2017. gada 25. februāris. G. Kajona foto